

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ เป็นกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งตราขึ้นในสมัยคณะรัฐมนตรีที่มี พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี โดยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๑๑/๒๕๒๘ (สมัยสามัญ) วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๒๘ และในคราวประชุมวุฒิสภา ชุดที่ ๔ ครั้งที่ ๘/๒๕๒๘ (สมัยสามัญ) วันศุกร์ที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๒๘ ลงมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติซึ่งคณะกรรมการธิการร่วมกันพิจารณาเสร็จแล้ว และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าและประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไป จากนั้น มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ อีก ๕ ครั้งและประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๒ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๐

สำหรับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นฉบับแก้ไขเพิ่มเติมล่าสุด โดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในคราวประชุมครั้งที่ ๖๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ในวาระที่หนึ่ง และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๓ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด โดยกำหนดแปรญัตติภายใน ๑๕ วัน กำหนดเวลาพิจารณา ๖๐ วัน ต่อมาคณะกรรมการขอขยายเวลาพิจารณาออกไปอีก ๓๐ วันตามมติการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๙/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เมื่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้วรายงานต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งบรรจุวาระการประชุม ครั้งที่ ๘๘/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ (เลื่อนการพิจารณา) ต่อมาสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในคราวประชุม ครั้งที่ ๕/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณารายละเอียดในวาระที่สองเรียงตามลำดับมาตราจนจบร่างและลงมติในวาระที่สามเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมายเห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญ โดยส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒

ปัจจุบันกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร คือ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. [พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘](#)

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๒ ตอนที่ ๑๑๕ ฉบับพิเศษ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๒๘ หน้า ๑ - ๖๔

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๒๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน แม้จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมมาแล้วรวม ๕ ครั้ง ก็ยังมีบทบัญญัติที่ไม่เหมาะสมกับกาลสมัย ดังนั้น

เพื่อให้การบริหารราชการกรุงเทพมหานครมีความเหมาะสมและคล่องตัวสามารถสนองตอบความต้องการของประชาชนได้โดยสะดวกรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ และเพื่อให้เป็นไปตามหลักการปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๘ หมวด และบทเฉพาะกาลรองรับในทางปฏิบัติด้วย ประกอบด้วยบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๓๒ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้ยกเลิกกฎหมาย ๖ ฉบับ ได้แก่

- ๑.๑ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘
- ๑.๒ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๘
- ๑.๓ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๙
- ๑.๔ ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๔ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๐
- ๑.๕ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๒
- ๑.๖ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๓

๒. การจัดระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร โดยกำหนดให้กรุงเทพมหานครมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น แบ่งพื้นที่การบริหารเป็นเขตและแขวง การแก้ไขเปลี่ยนแปลงอาณาเขตท้องที่กรุงเทพฯ ให้ตราเป็นพระราชบัญญัติ กรณีที่มีการตั้ง ยุบ หรือเปลี่ยนแปลงพื้นที่เขตให้กระทำโดยประกาศกระทรวงมหาดไทย ส่วนกรณีแบ่งพื้นที่ออกเป็นแขวง การตั้ง ยุบ หรือเปลี่ยนแปลงแขวงให้ทำเป็นประกาศของกรุงเทพมหานคร ซึ่งทั้งสองกรณีดังกล่าวให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา ๖ - มาตรา ๘)

๓. การบริหารกรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น ๒ ส่วน ได้แก่ สภากรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (มาตรา ๙ - มาตรา ๕๙)

๓.๑ ส่วนที่ ๑ สภากรุงเทพมหานคร

๑) กำหนดองค์ประกอบของสภากรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย สมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งโดยถือเกณฑ์ราษฎรหนึ่งแสนคนเป็นประมาณในแต่ละเขต กล่าวคือ ในหนึ่งเขตเลือกตั้งให้มีสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) ได้ ๑ คน ซึ่งการกำหนดเขตเลือกตั้งให้คำนวณตามเกณฑ์จำนวนราษฎร ตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่กระทรวงมหาดไทยประกาศครั้งสุดท้าย ก่อนวันประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้ง ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการของการกำหนดเขตเลือกตั้ง จำนวนแตกต่างของราษฎรในแต่ละเขตเลือกตั้ง และวิธีการเลือกตั้งให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

๒) กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร โดยผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกฯ ต้องมีสัญชาติไทย อายุ ๒๐ ปี และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งนั้น ติดต่อกันถึงวันเลือกตั้งเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๙๐ วัน ตามมาตรา ๑๒ และจะต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๓ ได้แก่ วิกลจริต จิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หุนหวนและเป็นใบ้ซึ่งไม่สามารถอ่านและเขียนหนังสือได้ ทุพพลภาพ นักรบต นักบวช ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยคำพิพากษา

๓) กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร โดยผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกฯ ต้องมีสัญชาติไทยโดยการเกิด กรณีมีสัญชาติไทยแต่บิดาเป็นคนต่างด้าวตามมาตรา ๑๕ ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๕ ปี และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตติดต่อกันถึง

วันสมัครเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑๘๐ วัน หรือกรณีมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตและเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน หรือภาษีบำรุงท้องที่ในปีที่สมัคร หรือก่อนปีที่สมัครหนึ่งปี ตามมาตรา ๑๔ และต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตาม มาตรา ๑๖ ซึ่งประกอบด้วย ๑๓ อนุมาตรา เช่น ติดยาเสพติด เป็นบุคคลล้มละลาย ต้องคำพิพากษา เป็นสมาชิกสภา ซึ่งมีหน้าที่ในทางนิติบัญญัติ สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น เป็นข้าราชการประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของทางราชการ เป็นต้น

๔) กำหนดอายุของสภากรุงเทพมหานคร มีกำหนดคราวละ ๔ ปี เมื่ออายุครบวาระต้อง กำหนดให้มีการเลือกตั้งใหม่ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่อายุของสภาสิ้นสุดลง และวันเลือกตั้งต้องเป็นวันเดียวกัน ทั่วกรุงเทพฯ (มาตรา ๑๗)

๕) กำหนดเกี่ยวกับการยุบสภากรุงเทพมหานคร ในกรณีที่มีการดำเนินงานของผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานครและสภากรุงเทพมหานครขัดแย้งกันจนอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่กรุงเทพมหานครหรือ แก่ราชการโดยส่วนรวม ผู้ว่าราชการกรุงเทพฯ อาจยื่นข้อเสนอให้ยุบสภาเพื่อเลือกตั้งสมาชิกฯ ใหม่ได้ โดยเสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย คือ ถ้ารัฐมนตรีไม่ประกาศยุบสภาภายใน ๑๕ วัน ผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานครอาจยื่นข้อเสนอทบทวนใหม่ได้อีกครั้งภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่รัฐมนตรีรับเรื่องข้อเสนอ และเมื่อผู้ว่าราชการกรุงเทพฯ เสนอทบทวน รัฐมนตรีจะเห็นควรให้ยุบสภาตามข้อเสนอทบทวนหรือไม่ จะต้อง พิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับข้อเสนอทบทวนนั้น สำหรับในกรณีรัฐมนตรีไม่เห็นด้วย ผู้ว่าราชการกรุงเทพฯ จะเสนอให้รัฐมนตรีสั่งยุบสภาฯ ในเหตุการณ์เดียวกันอีก ให้กระทำได้เมื่อพ้น ๙๐ วัน นับแต่วันที่ครบกำหนด ๓๐ วันที่รัฐมนตรีฯ ได้รับข้อเสนอทบทวนนั้น

๖) กำหนดสมาชิกภาพของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

(๑) สมาชิกภาพเริ่มตั้งแต่วันเลือกตั้งและอยู่ในตำแหน่งตามอายุของสภากรุงเทพมหานคร

(๒) สมาชิกภาพสิ้นสุดลงเมื่อครบวาระ หรือกระทำการต้องห้ามตามมาตรา ๒๒ และ หรือด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๓

๗) ประธานและรองประธานสภากรุงเทพมหานคร โดยให้มีประธานสภากรุงเทพฯ จำนวน ๑ คน รองประธานไม่เกินจำนวน ๒ คน ดำรงตำแหน่งคราวละ ๒ ปี ตามมาตรา ๒๕ สำหรับการพ้นจาก ตำแหน่งก่อนสิ้นวาระนั้นเมื่อขาดจากสมาชิกภาพหรือลาออก หรือเมื่อสมาชิกสภากรุงเทพมหานครมีมติให้ พ้นจากตำแหน่งด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า ๓ ใน ๔ ของจำนวนสมาชิกสภากรุงเทพฯทั้งหมด ตามมาตรา ๒๖ ทั้งนี้ อำนาจหน้าที่ของประธานและรองประธานสภาดังกล่าวเป็นไปตามข้อบังคับของสภากรุงเทพมหานคร ตามมาตรา ๒๗ โดยสภากรุงเทพมหานครมีอำนาจในการตราข้อบังคับเกี่ยวกับจรรยาบรรณของสมาชิกสภา กรุงเทพมหานคร ข้อบังคับการประชุมและกิจการอื่นที่เป็นหน้าที่ของสภากรุงเทพมหานคร ตามมาตรา ๒๙

๘) การประชุมสภากรุงเทพมหานคร

(๑) กำหนดให้การประชุมสภากรุงเทพมหานคร เป็นครั้งแรกภายใน ๑๕ วัน นับแต่ วันเลือกตั้ง โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเรียกประชุม

(๒) กำหนดเกี่ยวกับการประชุมสมัยสามัญ ในหนึ่งปีให้มีการประชุมสมัยสามัญไม่น้อยกว่า ๒ สมัย แต่ไม่เกิน ๔ สมัย จำนวนสมัยประชุมสามัญและวันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปีแต่ละสมัย ให้สภากรุงเทพมหานครกำหนด ซึ่งสมัยหนึ่ง ๆ ให้มีกำหนดเวลา ๓๐ วัน นอกจากนี้ ประธานสภาฯ สั่งขยาย สมัยประชุมสามัญได้ตามความจำเป็น ครั้งละไม่เกิน ๑๕ วัน และหากปิดสมัยประชุมก่อนครบกำหนด ๓๐ วัน กระทำได้โดยความเห็นชอบของสภากรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ ให้ประธานสภากรุงเทพมหานครเป็นผู้เรียก ประชุมสภากรุงเทพมหานครตามสมัยประชุมและเป็นผู้เปิดหรือปิดการประชุม (มาตรา ๒๙)

(๓) กำหนดเกี่ยวกับการประชุมวิสามัญ เมื่อมีกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ของกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการกรุงเทพฯ หรือสมาชิกสภากรุงเทพฯ ไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๓ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด อาจยื่นคำร้องต่อประธานสภากรุงเทพมหานคร ให้เรียกประชุมสมัยวิสามัญได้ ซึ่งประธานสภากรุงเทพฯ เรียกประชุมโดยกำหนดวันประชุมภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันได้รับคำร้อง อนึ่ง สมัยประชุมวิสามัญมีกำหนดเวลา ๓๐ วัน แต่ถ้าจำเป็นต้องขยายเวลาให้ประธานสภากรุงเทพมหานคร สั่งขยายได้ครั้งละไม่เกิน ๑๕ วัน (มาตรา ๓๑)

(๔) กำหนดสิทธิในการตั้งกระทู้ถามและตอบกระทู้ถาม ตามมาตรา ๓๖ และสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไป ตามมาตรา ๓๗

๙) คณะกรรมการต่าง ๆ ของสภากรุงเทพมหานคร

(๑) คณะกรรมการสามัญของสภากรุงเทพมหานคร (เฉพาะผู้เป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเท่านั้น) ซึ่งมีวาระการปฏิบัติหน้าที่คราวละ ๒ ปี ทั้งนี้ คณะกรรมการอาจตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นพิจารณาแล้ว เสนอรายงานต่อคณะกรรมการก็ได้ (มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒)

(๒) คณะกรรมการวิสามัญของสภากรุงเทพมหานคร (ผู้ที่เป็้นหรือมิได้เป็นสมาชิกกรุงเทพมหานคร เมื่อคณะกรรมการวิสามัญได้รับมอบหมายและเสนอรายงานต่อสภากรุงเทพมหานครเรียบร้อยแล้ว ให้คณะกรรมการวิสามัญดังกล่าวสิ้นสภาพไปทันที)

๑๐) เงินประจำตำแหน่ง เงินค่าเบี้ยประชุม และเงินตอบแทนของประธานสภากรุงเทพมหานคร รองประธานสภากรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร รวมทั้งคณะกรรมการที่สภากรุงเทพมหานคร ตั้งขึ้น หรือคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการตั้งขึ้น ให้ได้รับเงินประจำตำแหน่ง เงินค่าเบี้ยประชุม และเงินตอบแทนอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาจากงบประมาณของกรุงเทพมหานคร (มาตรา ๔๓)

๓.๒ ส่วนที่ ๒ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

๑) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร มีจำนวน ๑ คน ซึ่งราษฎรเลือกตั้งขึ้นโดยตรงและลับ โดยการเลือกตั้งจะกระทำได้เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้มีการเลือกตั้งซึ่งหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

๒) คุณสมบัติผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ตามมาตรา ๑๔ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖ (มาตรา ๔๖)

๓) วาระในการดำรงตำแหน่งของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร คราวละ ๔ ปี นับแต่วันเลือกตั้ง เมื่อพ้นจากตำแหน่งตามวาระให้จัดการเลือกตั้งขึ้นใหม่ภายใน ๖๐ วัน กรณีตำแหน่งว่างลงโดยเหตุอื่นให้เลือกตั้งขึ้นใหม่ภายใน ๙๐ วัน และให้ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งอยู่ในตำแหน่งโดยเริ่มนับวาระใหม่ (มาตรา ๔๗)

๔) อำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ตามมาตรา ๔๙ ประกอบด้วย ๗ อนุมาตรา เช่น กำหนดนโยบาย และบริหาร สั่ง อนุญาต อนุมัติ แต่งตั้ง และถอดถอน (เช่น ถอดถอนรองผู้ว่าฯ เลขาธิการ ผู้ช่วยเลขาธิการ และผู้ทรงคุณวุฒิ) บริหารราชการตามที่คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมอบหมาย วางระเบียบเพื่อให้งานของกรุงเทพมหานคร เป็นไปโดยเรียบร้อย รักษาการตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร และอำนาจหน้าที่อื่น ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น นอกจากนี้ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครยังเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการกรุงเทพมหานครและลูกจ้าง กรุงเทพมหานครรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการกรุงเทพมหานคร (มาตรา ๕๐)

๕) การพ้นจากตำแหน่งของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ตามมาตรา ๕๒

๖) ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เลขาธิการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้ช่วยเลขาธิการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รวมถึงประธานที่ปรึกษาและที่ปรึกษา

เป็นข้าราชการการเมือง ตามมาตรา ๕๘ ทั้งนี้ ข้าราชการการเมืองดังกล่าวและคณะกรรมการที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้ง ได้รับเงินเดือน เงินเพิ่ม เงินค่าเบี้ยประชุม และเงินตอบแทนอื่น สำหรับตำแหน่งตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาจากงบประมาณของกรุงเทพมหานคร (มาตรา ๕๙)

๔. การจัดระเบียบราชการของกรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น ๒ ส่วน

๔.๑ ส่วนที่ ๑ ส่วนราชการกรุงเทพมหานคร โดยจัดระเบียบราชการกรุงเทพมหานคร แบ่งเป็นสำนักงานเลขานุการสภากรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๖๑ สำนักงานเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๖๒ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๖๓ สำนักงานปลัดกรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๖๔, ๖๕ สำนักหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีฐานะเป็นสำนัก มีอำนาจหน้าที่ตาม มาตรา ๖๖, ๖๗ และสำนักงานเขต

๔.๒ ส่วนที่ ๒ เขตและสภาเขต

๑) สำนักงานเขตให้มีผู้อำนวยการเขต เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการกรุงเทพมหานคร และลูกจ้างกรุงเทพมหานคร รับผิดชอบการปฏิบัติงานภายในเขต มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายบัญญัติที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอ มีอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการเขต และอำนาจหน้าที่ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือปลัดกรุงเทพมหานครมอบหมาย

๒) สภาเขต ในเขตหนึ่ง ๆ ให้มีสภาเขตประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้ง จำนวนอย่างน้อยเขตละเจ็ดคน (ในเขตใดมีราษฎรเกินหนึ่งแสนคน ให้เพิ่มสมาชิกอีกหนึ่งคนต่อจำนวนราษฎรหนึ่งแสนคนเศษของหนึ่งแสนถ้าถึงห้าหมื่นหรือกว่านั้นให้นับเป็นหนึ่งแสน)

๓) อายุของสภาเขต กำหนดคราวละ ๔ ปีนับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต เมื่อสภาเขตสิ้นสุดลง ต้องจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ซึ่งกำหนดวันเลือกตั้งนั้นภายใน ๖๐ วัน แต่ถ้าตำแหน่งสมาชิกสภาเขตในเขตใดว่างลงถึงถึงจำนวนของสมาชิกสภาเขตให้สมาชิกภาพของสภาเขตแห่งนั้นเป็นอันสิ้นสุดลง และต้องมีการเลือกตั้งสมาชิกนั้นขึ้นใหม่ภายใน ๙๐ วัน

๔) ประธานและรองประธานสภาเขต โดยกำหนดให้สภาเขตเลือกสมาชิกสภาเขตเป็นประธาน ๑ คน และรองประธาน ๑ คน ซึ่งมีวาระในการดำรงตำแหน่งคราวละ ๑ ปี

๕) การประชุมสมาชิกสภาเขต โดยการประชุมเริ่มแรกให้ผู้อำนวยการเขตนัดประชุมภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต และให้สภาเขตกำหนดให้มีการประชุมสภาเขตอย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง

๖) อำนาจหน้าที่ของสภาเขตตามมาตรา ๗๙

๕. กำหนดเกี่ยวกับการรักษาราชการแทน และการปฏิบัติราชการแทน ตั้งแต่มาตรา ๘๑ - ๘๘

๖. กำหนดเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่มาตรา ๘๙ - ๙๖

๗. กำหนดเกี่ยวกับข้อบัญญัติ ตั้งแต่มาตรา ๙๗ - ๑๐๘

๘. กำหนดเกี่ยวกับการคลังและทรัพย์สินของกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่มาตรา ๑๐๙ - ๑๒๐

๙. กำหนดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกับกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่มาตรา ๑๒๑ - ๑๒๓

๑๐. กำหนดบทเฉพาะกาล ตั้งแต่มาตรา ๑๒๔ - ๑๓๒

๒. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๔

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๒๐๑ ฉบับพิเศษวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๔ หน้า ๒๐๘ - ๒๑๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๓๕ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้ยกเลิกภาษีการค้าและได้นำภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีสรรพสามิตมาใช้แทน สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครในส่วนที่เกี่ยวข้องกับรายได้ เพื่อให้สอดคล้องกับการใช้ภาษีดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๖ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๒ โดยกำหนดให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจออกข้อบัญญัติเพื่อเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นได้ไม่เกินร้อยละสิบ ซึ่งเป็นการเพิ่มเติมถ้อยคำกรณีภาษีและค่าธรรมเนียมเปลี่ยนเป็น “ภาษีอากรและค่าธรรมเนียม” และในอนุมาตรา (๑) ภาษีการค้าเปลี่ยนเป็น “ภาษีสรรพสามิต”

๒. เพิ่ม “มาตรา ๑๑๒ ทวิ กรุงเทพมหานครมีอำนาจออกข้อบัญญัติเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยให้กำหนดเป็นอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม เพิ่มขึ้นจากอัตราที่เรียกเก็บตามประมวลรัษฎากร ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ประมวลรัษฎากรเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละศูนย์ให้กรุงเทพมหานครเก็บในอัตราร้อยละศูนย์

(๒) ในกรณีที่ประมวลรัษฎากรเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราอื่น ให้กรุงเทพมหานครเก็บหนึ่งในเก้าของอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มที่เรียกเก็บตามประมวลรัษฎากร

ภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรานี้ ให้ถือเป็นภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากร”

๓. กรณีที่กรุงเทพมหานครยังมีได้มอบให้กรมสรรพากรเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม ให้กรมสรรพากรเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มเพื่อกรุงเทพมหานครเพิ่มขึ้นอีกเท่ากับอัตราภาษีตามมาตรา ๑๑๒ ทวิ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้แล้ว และให้ถือว่า การเรียกเก็บตามมาตรานี้ได้มอบหมายให้กรมสรรพากรเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มเพื่อกรุงเทพมหานครตามมาตรา ๑๑๖ (มาตรา ๕)

๓. [พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร \(ฉบับที่ ๓\) พ.ศ. ๒๕๓๔](#)

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๓ ตอนที่ ๙ ก วันที่ ๙ เมษายน ๒๕๓๔ หน้า ๑ - ๓

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๓๔ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่ยังไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๘ ประกอบกับมีบทบัญญัติบางประการที่ยังไม่เหมาะสม สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติดังกล่าวให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๘ และให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๙ นี้มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๓)

“มาตรา ๑๒ บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

(๑) สัญชาติไทย แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ ในวันที่ ๑ มกราคม ของปีที่มีการเลือกตั้งและ

(๓) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันจนถึงวันเลือกตั้ง ไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน”

๒. กำหนดให้ยกเลิก (๒) ของมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ (มาตรา ๔)

๓. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๕)

“มาตรา ๑๖ บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร คือ

(๑) ติดยาเสพติดให้โทษ

(๒) เป็นบุคคลล้มละลายซึ่งศาลยังไม่สั่งให้พ้นจากคดี

(๓) เป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๑๓ (๑) (๓) หรือ (๕)

(๔) ต้องคำพิพากษาให้จำคุก และถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล

(๕) เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกตั้งแต่สองปีขึ้นไป โดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีในวันเลือกตั้ง เว้นแต่ความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

(๖) เป็นบุคคลหูหนวกและเป็นใบ้

(๗) เป็นสมาชิกสภาซึ่งมีหน้าที่ในทางนิติบัญญัติ สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๘) เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาซึ่งมีหน้าที่ในทางนิติบัญญัติ สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๙) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

(๑๐) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือของราชการส่วนท้องถิ่น

(๑๑) เป็นบุคคลซึ่งทางราชการหรือรัฐวิสาหกิจไล่ออก ปลดออก ให้ออก หรือเลิกจ้างเพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริต และประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๑๒) เป็นผู้ถูกถอดถอนให้ออกจากตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง ยังไม่ครบสี่ปี

(๑๓) เป็นผู้ถูกให้ออกจากตำแหน่งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครตามมาตรา ๒๓ (๘) ถึงวันสมัครรับเลือกตั้งยังไม่ครบสี่ปี

(๑๔) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ”

๔. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๑๐๔ ก วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๒ หน้า ๒๒ - ๒๔

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๔๒ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่บทบัญญัติตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร ในส่วนของการกำหนดคุณสมบัติผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งที่เกี่ยวกับการมีสัญชาติไทยและการถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งยังไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยยังได้เพิ่มสิทธิของราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถลงคะแนนเสียงให้สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งตามที่กฎหมายบัญญัติ และให้มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภาท้องถิ่น เพื่อให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่นได้ รวมทั้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร ให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าวจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๐ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้ยกเลิกความใน ๑๒ (๑) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “(๑) มีสัญชาติไทย แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี” (มาตรา ๓)

๒. กำหนดให้ยกเลิกความใน ๑๓ (๕) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “(๕) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง” (มาตรา ๔)

๓. กำหนดให้ยกเลิกความใน ๑๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด” (มาตรา ๕)

๔. กำหนดให้ยกเลิกมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ (มาตรา ๖)

๕. กำหนดให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น ๒๓ (๙) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ “(๙) ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตกรุงเทพมหานครได้ลงคะแนนเสียงให้พ้นจากตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และถ้าสมาชิกภาพของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครสิ้นสุดลงพร้อมกันทั้งหมดเพราะเหตุดังกล่าว ให้ถือว่าเป็นการยุบสภากรุงเทพมหานคร” (มาตรา ๗)

๖. กำหนดให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น ๕๒ (๙) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ “(๙) ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตกรุงเทพมหานครได้ลงคะแนนเสียงให้พ้นจากตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น” (มาตรา ๘)

๗. กำหนดให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น มาตรา ๘๙ (๑๔ ทวิ) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ “(๑๔ ทวิ) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น” (มาตรา ๙)

๘. กำหนดให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๙๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๙๘ ร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร จะเสนอได้ก็แต่โดยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร หรือราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตกรุงเทพมหานครตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น ในกรณีสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเป็นผู้เสนอต้องมีสมาชิกสภากรุงเทพมหานครลงนามรับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกสภากรุงเทพมหานครทั้งหมด” (มาตรา ๑๐)

๕. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๒

ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๕๐ ก วันที่ ๑๖ เมษายน หน้า ๑๔๒

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับจำนวนสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และการดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร การพ้นจากตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และการกระทำอันเป็นการต้องห้ามของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ตลอดจนอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่เหมาะสมแก่การปฏิบัติหน้าที่ที่มีความซื่อสัตย์สุจริตสามารถปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวม เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล และมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๒๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมจำนวนสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร โดยกำหนดให้สภากรุงเทพมหานครประกอบด้วย สมาชิกสภากรุงเทพมหานครจำนวนเขตละหนึ่งคน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละเขต แต่เขตใดมีราษฎรเกินหนึ่งแสนห้าหมื่นคนให้มีสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเพิ่มขึ้นทุกหนึ่งแสนห้าหมื่นคนต่อสมาชิกสภากรุงเทพมหานครหนึ่งคนเศษของหนึ่งแสนห้าหมื่นคนถ้าเกินเจ็ดหมื่นห้าพันคนให้มีสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (มาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐)

๒. กำหนดให้ยกเลิกมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๖ และยกเลิกวรรคสองของมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ ซึ่งบัญญัติเกี่ยวกับคุณสมบัติและ

ลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร โดยกำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (มาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒)

๔. กำหนดให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเริ่มตั้งแต่วันที่เลือกตั้งและอยู่ในตำแหน่งตามอายุของสภากรุงเทพมหานคร เมื่อตำแหน่งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครว่างลงและมีการเลือกสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเข้ามาแทน ให้สมาชิกสภากรุงเทพมหานครซึ่งเข้ามาแทนนั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของสภากรุงเทพมหานครที่เหลืออยู่ (มาตรา ๙ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๑)

๕. แก้ไขเพิ่มเติมการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เรื่องขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒ และกระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๒๒ หรือมาตรา ๕๑ วรรคสาม และยกเลิก (๖) ในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ ด้วย (มาตรา ๑๐ และ มาตรา ๑๑)

๖. กำหนดกรณีเมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับสมาชิกภาพของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครผู้ใดสิ้นสุดลงตามมาตรา ๒๓ (๔) (๕) หรือ (๗) หรือเมื่อได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครผู้ใดสิ้นสุดลงตามมาตรา ๒๓ (๔) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสอบสวนและวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเห็นว่ามิเหตุอันควรสงสัยหรือได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี แม้ว่าสมาชิกสภากรุงเทพมหานครผู้นั้นจะพ้นจากตำแหน่งไปแล้วไม่ว่าด้วยเหตุใด เว้นแต่เพราะเหตุตาย หรือพ้นจากตำแหน่งไปแล้วเกินสองปี ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๑๒ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๔)

๗. กำหนดให้กรุงเทพมหานครมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครคนหนึ่งซึ่งราษฎรเลือกตั้งขึ้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นกำหนด ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครต้องมีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าและต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นด้วย นอกจากนี้ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้งแต่ละดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้ (มาตรา ๑๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๔ มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗)

๘. กำหนดให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครต้องไม่กระทำการ ดังต่อไปนี้ (๑) ดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่ใดในส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานครหรือบริษัทซึ่งกรุงเทพมหานครถือหุ้น หรือตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่นหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น เว้นแต่ตำแหน่งที่ต้องดำรงตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หรือเป็นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดินหรือตามนโยบายของรัฐบาล (๒) รับเงินหรือประโยชน์ใด ๆ เป็นพิเศษจากส่วนราชการ หรือหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานครหรือบริษัทซึ่งกรุงเทพมหานครถือหุ้นนอกเหนือไปจากที่ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือการพาณิชย์หรือบริษัทปฏิบัติกับบุคคลในธุรกิจการงานตามปกติ (๓) เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาหรือกิจการที่กระทำหรือจะกระทำกับหรือให้แก่กรุงเทพมหานคร หรือมีส่วนได้เสียในสัญญาหรือกิจการที่กระทำหรือจะกระทำกับหรือให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นโดยมีพฤติการณ์แสดงให้เห็นว่าเป็นการต่างตอบแทนหรือเอื้อประโยชน์ส่วนตนระหว่างกัน หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เป็นคู่สัญญากับกรุงเทพมหานครอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน

ทั้งนี้ ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม เว้นแต่ในส่วนที่เป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทมหาชนจำกัดอยู่ก่อนได้รับการเลือกตั้ง นอกจากนี้ ให้นำความใน (๒) และ (๓) มาใช้บังคับแก่สมาชิกสภากรุงเทพมหานครด้วยโดยอนุโลม (มาตรา ๑๔ แก้ไขมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๕ เพิ่มวรรคสามของมาตรา ๕๑)

๙. แก้ไขมาตรา ๕๒ โดยแก้ไขความใน (๔) ของวรรคหนึ่งในมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ เป็นดังนี้ (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๖ (มาตรา ๑๖)

๑๐. กำหนดกรณีเมื่อมีข้อสงสัยว่าความเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครผู้ใดสิ้นสุดลงตามมาตรา ๕๒ (๔) หรือ (๕) หรือเมื่อได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าความเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครผู้ใดสิ้นสุดลงตามมาตรา ๕๒ (๔) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสอบสวนและวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเห็นว่ามิเหตุอันควรสงสัยหรือได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี แม้ว่าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครผู้นั้นจะได้พ้นจากตำแหน่งไปแล้วไม่ว่าด้วยเหตุใด เว้นแต่เพราะเหตุตาย หรือพ้นจากตำแหน่งไปแล้วเกินสองปี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๑๗ แก้ไขมาตรา ๕๓)

๑๑. แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร (มาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘๙)

๑๑.๑ แก้ไขเพิ่มเติม (๗) ของวรรคหนึ่งในมาตรา ๘๙ เกี่ยวกับการจัดการจราจรและการวิศวกรรมจราจร

๑๑.๒ เพิ่ม (๗/๑) ของวรรคหนึ่งในมาตรา ๘๙ โดยเพิ่มการส่งเสริมและสนับสนุนสถานีตำรวจและหน่วยงานอื่นในการปฏิบัติหน้าที่

๑๑.๓ แก้ไขเพิ่มเติม (๒๑) ของวรรคหนึ่งในมาตรา ๘๙ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาของชาติ รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา

๑๒. แก้ไขเพิ่มเติมการจ่ายเงินของกรุงเทพมหานครหรือการนำเงินของกิจการที่กรุงเทพมหานครเป็นเจ้าของหรือเป็นหุ้นส่วนหรือถือหุ้นในกิจการนั้นไปใช้จ่าย โดยเพิ่มวรรคสองของมาตรา ๑๑๙ กล่าวคือ “การจ่ายเงินของกรุงเทพมหานครตามวรรคหนึ่ง หรือการนำเงินของกิจการที่กรุงเทพมหานครเป็นเจ้าของหรือเป็นหุ้นส่วนหรือถือหุ้นในกิจการนั้น ไปใช้จ่ายเพื่อการฝึกอบรมหรือดูงานในต่างประเทศของข้าราชการการเมืองของกรุงเทพมหานคร ประธานสภากรุงเทพมหานคร รองประธานสภากรุงเทพมหานคร สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร หรือสมาชิกสภาเขต จะกระทำมิได้” (มาตรา ๒๑)

๑๓. กำหนดให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ประธานสภากรุงเทพมหานคร รองประธานสภากรุงเทพมหานคร สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๘๖/๒๕๕๗ เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสมาชิกสภาเขตเป็นการชั่วคราว ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๔/๒๕๕๙ เรื่อง การให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพ้นจากตำแหน่งและการแต่งตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ ยังคงดำรงตำแหน่งต่อไปจนถึงวันก่อนวันเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี เว้นแต่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือข้าราชการการเมืองอื่นของกรุงเทพมหานครหรือสมาชิกสภากรุงเทพมหานครผู้ใด ประสงค์จะลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ผู้นั้นต้องลาออกจากตำแหน่งภายในสามวันนับแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดวันเลือกตั้ง ผู้ซึ่งมิได้ลาออกภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการ

กรุงเทพมหานครหรือสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร อย่างไรก็ตาม เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศ กำหนดให้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ให้ประกาศคณะรักษา ความสงบแห่งชาติและคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติตามวรรคหนึ่ง และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษา ความสงบแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๗ เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคมพุทธศักราช ๒๕๕๗ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องเป็นอันยกเลิก (มาตรา ๒๒)

๑๔. กำหนดให้บทบัญญัติมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ มิให้ใช้บังคับกับผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครซึ่งดำรง ตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันเลือกตั้งครั้งแรกภายหลังพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการ ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผน การปฏิรูปประเทศให้แล้วเสร็จโดยเร็วในระหว่างที่กฎหมายตามวรรคหนึ่งยังไม่มีผลใช้บังคับ มิให้นำมาตรา ๗๑ มาตรา ๗๒ มาตรา ๗๓ มาตรา ๗๔ มาตรา ๗๕ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๗๙ และมาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ มาใช้บังคับ (มาตรา ๒๓)

นางวนิดา อินทรอำนาจ / จัดทำ